

Interreg Sverige-Norge – DO-AI - Prosjektbeskrivelse

Støtteordning	Interreg Sverige-Norge 2021-2027
Prosjektnavn	DO-AI
Prog.prioriteringer	1.0-En smartere grenseregion
Spesifikke mål	Mål 1.1-Utvikle og forbedre forskning og innovasjonskapasiteten og bruken av avansert teknikk

Kort prosjektbeskrivelse

Dette prosjektets hovedmål er å bidra til SMB sin vekst og utvikling gjennom tilgang til ansatte som har oppdatert kompetanse innen AI og vil kunne bidra til bærekraftig vekst og økt konkurransekraft. Dette leder i förlängningen också till ökad förmåga att använda AI på ett etiskt ansvarigt hållbart sätt. Prosjektets hovedmål er i tråd med INTERREG-programmets prioritering om En smartere grenseregion, utvikle og forbedre forskning og innovasjonskapasiteten og bruken av avansert teknikk.

Bakgrunn

De nordiske länderna ligger idag efter de ledande nationerna inom AI, såsom USA, Kanada, Storbritannien och Singapore detta när det gäller såväl investeringar och adaptation av AI. Enligt Global AI Index rankas Finland högst på plats 10, följt av Danmark på plats 16, Sverige på plats 17, Norge på plats 24. Det betyder att det finns utrymme för förbättringar och ökat samarbete inom regionen för att stärka positionen på den globala AI-arenan.

IT och särskilt systemutveckling/programmering är av central betydelse i den digitala transformation som pågår världen över. Tillgången till kompetens inom IT-området är avgörande för tillväxt globalt, regionalt och lokalt. Den raske utvecklingen innen AI og stadig mer avanserte verktøy for generering av programkode, testing, evaluering og forklaring av programkode, representerer et paradigmeskifte innen programvareutvikling. Samtidig viser nyere analyser en tydelig nedgang i etterspørsel etter programmerere på junior-nivå, noe som gir grunn til oro for fremtidige kompetansekrav og sysselsetting for programvareutviklere. Det foreligger per i dag allerede enkelte alarmerende grafer som viser en bråstopp i ansettelser av programvareutviklere hos flere IT-bedrifter i USA, der programmerere erstattes av AI. Videre ser vi på bakgrunn av de transatlantiske spänningar att vi lokalt, regionalt och gränsöverskridande behöver bli mer självständiga för att skapa ett större oberoende av de stora amerikanska tech-jättarna. Utvecklingen sker i mycket snabb takt vilket ökar behovet av att samarbeta mellan Norge och Sverige för att gemensamt identifiera trender och utmaningar på arbetsmarknaden och i förlängningen också gemensamt skapa lösningar för att vara konkurrenskraftiga på nationell, nordisk, europeiskt och internationell nivå.

Dette prosjektet vil kartlägga hur arbetsgivare (SMB) och offentlig sektor ser på kompetensbehov med inriktning mot AI detta för att bolagen ska kunna vara fortsatt konkurrenskraftiga och säkra värderna genom effektiva, säkra och etiskt hållbara IT-system. I projektet kommer vi också att

kartlägga hur regelverket kring användning av AI ser ut och om det finns skillnader mellan Norge och Sverige som kan skapa hinder för gränsöverskridande samarbete. Detta kommer att ge input till utvikling av etter- og videreutdanningstilbud (EVU) som kan erbjudas alla arbeidsgivere for videreutveckling också av befintlig personals kompetens. Små og mellomstore bedrifter i regionen vil få tilgang til oppdatert kompetanse og verktøy, som gjør dem mer konkurransedyktige. Styrket kompetanse innen bruk av AI kan føre til innovasjon og effektivisering i produktutvikling og arbeidsprosesser. Prosjektet kommer dermed også ge input till hur högre utbildning och yrkesutbildning kan anpassa sina studieprogram (sker i ordinarie utvecklingsarbete och därmed inte en del av projektet).

Videre vil prosjektet skape nettverk mellom utdanning og næringsliv, og mellom aktører på tvers av landegrensen gjennom felles seminarer og forskningsaktiviteter. Resultater fra prosjektet er planlagt publisert i fagfelleverderte artikler, og kan bli en modell for andre regioner som ønsker å møte AI-utfordringene på en strategisk og inkluderende måte. Nedanstående spørsmål er de hovedspørsmål som prosjektet kommer å arbeide med:

1. Hvordan påvirker bruken av AI arbeidshverdagen til næringslivet og hvilke kompetanser trenger næringslivet for å utnytte de muligheter som ligger i hållbart og etisk bruk av AI?
2. Vilka skillnader finns när det gäller styrning, lagar och annan praxis gällande användningen av AI (i Norge och Sverige)? Hur kan dessa skillnader och eventuella hinder bemötas?
3. Hvilke kompetanser innen AI forventer næringslivet at fremtidens IT-studenter har for at de ønsker å ansette dem?
4. Hur kan en EVU utvecklas inom AI-området som är speciellt utformad för personer med kompetens inom systemutveckling?

Prosjekt mål

Prosjektets hovedmål er å kartlegge behov for, og forberede bruk av AI-kompetanse for næringslivet og offentlig tjenesteyting på begge sider av grensen (i regionen). Videre skal informasjon om resultatene deles og diskuteres med involverte næringslivspartnere.

Gjennom empirisk kartlegging av næringslivets erfaringer og forventninger vil prosjektet identifisere hvordan AI påvirker arbeidsmetoder, roller og faglig innhold i profesjonen. Resultater fra kartleggingen danner grunnlag for utvikling av pedagogiske metoder og vurderinger som integrerer AI i høyere utdanning, fagskoleutdanning og kurs til livslang læring på en relevant, læringsfremmende, faglig og etisk måte.

En viktig del av prosjektet for å forbedre de små og medelstore företagens(SMB) tillväxt och förmåga att attrahera kompetens där prosjektet kommer å arbeide med informationsspredning for ått skapa lärande mellan de företag som är verksamma i våra regioner (på svenska och norsk sida).

Prosjektets hovedmål er i tråd med INTERREG-programmets prioritering om “En smartere grenseregion”:

Prosjektet bidrar til å styrke innovasjon, forskning og utvikling ved bygging av forskningsbasert kunnskap om fremtidens kompetansebehov for å møte dagens teknologiske utvikling. Dette kommer å bidra till ått också utforske hvordan AI kan anvendes pedagogisk i høyere utdanning och fagskoleutdanning. Utvikling av metoder og verktøy som fremmer innovasjon i læring. Dette

prosjektet vil bidra til SMB vekst og utvikling gjennom tilgang til kandidater som har oppdatert kompetanse innen AI og kan gå rett ut i produktivt arbeid. Dette vil kunne bidra til bærekraftig vekst og økt konkurransekraft i SMB.

Resultater og effekter

Prosjektresultaten kan oppsummeres som følger:

1. Styrke AI-kompetansen i SMB-er gjennom å utvikle og tilby målrettede opplæringsprogrammer og kurs som gir ansatte i SMB-er grunnleggende og praktisk forståelse for bruk av AI i egen virksomhet.
2. Tilrettelegge for ansvarlig og effektiv bruk av AI-verktøy
Identifisere og implementere relevante AI-verktøy som kan bidra til effektivisering, innovasjon og bedre beslutningsstøtte i SMB-er, med vekt på etisk bruk og personvern.
3. Skape bro mellom utdanning og næringsliv - ett nätverk
Etablere samarbeidsarenaer mellom utdanningsinstitusjoner og SMB-er for å sikre at utdanningstilbudene er relevante og at studentene får praktisk erfaring med AI i arbeidslivet. Dette leder i sin tur till høyre anstillningsbarhet och SMB med större konkurrenskraft.
4. Utvikle fleksible etterutdanningstilbud
Utforme modulbaserte og fleksible kurs som kan tilpasses ulike bransjer og kompetansenivåer, og som kan tilbys både digitalt og fysisk.
5. Styrke regional innovasjon og konkurransekraft
Bidra til økt bruk av AI i produktutvikling, tjenesteutforming og arbeidsprosesser i SMB-er, med mål om å styrke lokal og regional verdiskaping.
6. Kartlegge behov og barrierer for AI-adopsjon
Gjennomføre undersøkelser og intervjuer med SMB-er for å identifisere kompetansegap, teknologiske utfordringer og organisatoriske barrierer knyttet til AI.

Efter projektets slut kommer de flexibla kurserna och nätverket att finnas kvar och fortsätta utvecklas. Ansvariga för att leda det arbetet är de sökande och vår partner men det omfattar alla företag och arbetsgivare i regionen som har intresse av att delta.

Effekterna i form av ökad kompetens och därmed ökad konkurrenskraft (i SMB) är också effekter som kvarstår efter projektavslut.

Langsiktige effekter

Prosjektet kommer att leverera två rapporter - en som beskriver behov av kompetens och en som handler om likheter og skillnader mellom lovverk og retningslinjer.

Prosjektet kommer også att resultera i ett antal forskningsartiklar dessa kommer att publicera med open-access för att vara tillgängliga också för allmänheten och SMB.

Nätverket (med inriktning AI-samarbet) kommer også att finnas att kvar efter projektets avslut och de kommer att fortsätta arbetet med kompetensbehov inom AI.

SMB i regionen kommer til å få tilgang til nettbaserte kurs (EVU) som de kan anvende til å utvikle kompetansen inne AI blant egne ansatte.

Utdanningsinstitusjonene vil parallellt med prosjektet oppdatere sine utdanningsplaner slik at disse inneholder læringsutbytter knyttet til AI. Dette vil sikre at uteksaminerte kandidater for fremtiden vil ha kompetanse innen bruk av AI, slik at de kan gå rett ut i praktisk arbeid der AI inngår som en del av systemutviklingsprosessen.

Sammantaget leder dette till langsiktige effekter eftersom dette vil styrke ansettbarheten til hver enkelt kandidat og sikre SMB i regionen tilstrekkelig tilgang på kompetanse for å utvikle egne bedrifter i offentlig og privat sektor.